



การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

เทศบาลตำบลชิ่ง

อำเภอชลุง จังหวัดจันทบุรี

1. บทนำ

เทศบาลตำบลซึ่ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

เทศบาลตำบลซึ่ง จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาก็จะน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้แล้ว

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

2.1.2 ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริตและเพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.1.3 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วย ความโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้

2.1.4 เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

2.2 นิยามความเสี่ยงการทุจริต (CORRUPTION RISK) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

2.3 กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

CORRECTIVE : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

DETECTIVE : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

PREVENTIVE : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (KNOWN FACTOR) ทั้งที่รู้ว่าทำ ไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ WORKFLOW ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามา ได้อีก

FORECASTING : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องกันปราชัยล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (UNKNOWN FACTOR)

2.5 ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ 1 ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ 2 ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ 3 ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหาร

จัดการทรัพยากรภาครัฐ

3. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เทศบาลตำบลซึ่ง ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงาน การยื่นคำขออนุญาต ก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร , กระบวนการทางการเงินผ่านระบบ KTB CORPORATE ONLINE และโครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อ สร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (OPERATIONAL RISK) โดยพิจารณา จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (LIKELIHOOD) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและ ผลกระทบ (IMPACT) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ 1 กระบวนการการยื่นคำขออนุญาต ก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร ของเทศบาลตำบลซึ่ง

1. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(LIKELIHOOD)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)	
5	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป ต่อปี
4	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 3 ครั้ง ต่อปี
3	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 2 ครั้ง ต่อปี
2	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 1 ครั้ง ต่อปี
1	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

2. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
4	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
3	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
2	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
1	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓. ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง (5 × 1 = 5)	สูง (5 × 2 = 10)	สูงมาก (5 × 3 = 15)	สูงมาก (5 × 4 = 20)	สูงมาก (5 × 5 = 25)
4	ต่ำ (4 × 1 = 4)	ปานกลาง (4 × 2 = 8)	สูง (4 × 3 = 12)	สูงมาก (4 × 4 = 16)	สูงมาก (4 × 5 = 20)
3	ต่ำ (3 × 1 = 3)	ปานกลาง (3 × 2 = 6)	สูง (3 × 3 = 9)	สูง (3 × 4 = 12)	สูงมาก (3 × 5 = 15)
2	ต่ำ (2 × 1 = 2)	ต่ำ (2 × 2 = 4)	ปานกลาง (2 × 3 = 6)	ปานกลาง (2 × 4 = 8)	สูง (2 × 5 = 10)
1	ต่ำ (1 × 1 = 1)	ต่ำ (1 × 2 = 2)	ต่ำ (1 × 3 = 3)	ต่ำ (1 × 4 = 4)	ปานกลาง (1 × 5 = 5)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

	สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ (1 – 4 คะแนน)
	สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (5 – 9 คะแนน)
	สีส้ม	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง (10 – 14 คะแนน)
	สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (15 – 25 คะแนน)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบ พฤติการณ์ การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/รื้อถอน อาคาร (ด้านที่ 1 ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต) โดยการค้นหา ความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

**การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการยื่นคำ
ขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร
ของเทศบาลตำบลซึ่ง ประจําปีงบประมาณ พ.ศ.2569**

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เทศบาลตำบลซึ่ง ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการยื่นคำขออนุญาต
ก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน
และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดย พิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสที่
จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความ เสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัด
ความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place)
มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุม
ความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ใน ระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมี นัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบรายงานเสนอความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน

กระบวนการ/ โครงการ	ชื่อความเสี่ยง	ชื่อหน่วยงาน	ประเภทหน่วยงาน	ด้านประเภทความเสี่ยง
กระบวนการ	การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร	เทศบาลตำบลซึ้ง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ด้านที่ 1 ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

โอกาส/ผลกระทบ	1	2	3	4	5
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาส เกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 1 ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 2 ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 3 ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ 4 ครั้ง ขึ้นไป ต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำมาก	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำ	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับปานกลาง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูงมาก

แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (LxI)			ระดับ ความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	Risk Score	
กระบวนการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	1	เจ้าหน้าที่รับคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	-	-	-	-	-
	2	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-
	3	เสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	1	4	4	ต่ำ
	4	แจ้งผู้ยื่นคำร้อง	-	-	-	-	-

/แบบรายงาน...

แบบรายงานการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอน	ประเด็น ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
เสนอผู้บังคับบัญชา พิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ อื่นใด กับผู้มาติดต่อเพื่อ แลกกับการอนุญาต ก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอน อาคาร	ต่ำ	1. จัดทำคู่มือประชาชน เรื่อง การพิจารณาอนุญาต ออกใบอนุญาต/ออกใบรับรอง ตาม พรบ.ควบคุม อาคาร พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน 2. จัดทำผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน 3. จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส 4. มีช่องทางร้องเรียนการทุจริต	ปีงบประมาณ พ.ศ.2569	ไม่มี	กองช่าง ทต.ช้าง ต.ช้าง